

Zagreb, 20. svibnja 2019.

ZAHTJEVI CENTRA ZA MIROVNE STUDIJE UOČI IZBORA ZA EUROPSKI PARLAMENT

Od zastupnika iz Hrvatske u Europskom parlamentu očekujemo da zahtijevaju od Republike Hrvatske:

- zaustavljanje nasilja i ilegalnih radnji na granicama i provođenje temeljitih istraga o nezakonitim i nasilnim protjerivanjima izbjeglica preko granica Republike Hrvatske te sankcioniranje odgovornih za nasilje i kršenje zakona na hrvatskim granicama.
- prestanak zloupotrebe i parcijalnog tumačenja hrvatskog i europskog zakonodavstva kako bi se opravdalo kršenje prava te omogućavanje svim osobama korištenje prava koja su im propisana. Pristup sustavu azila i poštivanje pravnih i moralnih načela vezanih za osobe koje su prisiljene migrirati preduvjet je daljnjem razvoju funkcionalnog i pravednog sustava temeljenog na solidarnosti.
- zaustavljanje svih djelovanja koja kriminaliziraju solidarnost te onemogućuju pristup informacijama i rad civilnom društvu u podršci i pomoći ljudima u pokretu. Pomoć i podrška osobama koje su bile prisiljene napustiti svoje domove, kao i bilo kojem drugom ljudskom biću, pravna je i moralna obveza i temelj zdravog društva. Marginaliziranje i širenje straha doprinose razvoju ksenofobije i smanjenju solidarnih kapaciteta društva.
- daljnji razvoj sustava i ulaganje u uključivanje novopridošlih osoba u društvo. Potrebno je donošenje sveobuhvatne migracijske i integracijske politike, koje su temeljene na analizama stanja i potreba osoba koje doseljavaju kao i lokalnih zajednica. Republika Hrvatska treba ulagati u izgradnju inkluzivnog društva koje pomaže u izgradnji povjerenja i veza među stanovnicima te prevenirati i umanjiti ksenofobiju i socijalnu isključenost. Također, potrebno je usmjeriti i odgovarajuća sredstva, kako na nacionalnoj razini, tako i na razini EU-a, kako bi se podržao dvosmjerni proces integracije, što uključuje suradnju svih aktera - lokalne zajednice, civilnog društva, građana (novopridošlih i domicilnih) i privatnog sektora.

Od zastupnika iz Hrvatske u Europskom parlamentu očekujemo da se zalažu da Europska unija:

- osigura sigurne i legalne rute za osobe koje traže sigurnost u Europskoj uniji. Omogućavanje sigurnih i legalnih puteva ključni je doprinos koji EU može dati globalnom odgovoru na migracijska kretanja te bi uvelike smanjilo rizike i neizvjesnosti kojima su izložene osobe koje su prisiljene napustiti svoje domove. Program preseljenja jest korak u tom smjeru, no tako izdvojeni mehanizam te broj osoba koji obuhvaća daleko je od postizanja svrhe. EU bi kontinuirano trebala pronalaziti rješenja za prihvata i zaštitu osoba temeljenu na humanom i dostojanstvenom pristupu. Prijedlozi koji vode instrumentalizaciji preseljenja, odnosno koji podržavaju migracijsku kontrolu ili uvode osnove za isključenje određenih osoba na temelju „perspektive integracije“ pojedinca,

potkopavaju bit preseljenja i nužno ih je odbaciti. Osim povećanja broja osoba obuhvaćenih programom preseljenja, europske vlade trebale bi proširiti druge sigurne i zakonite putove za izbjeglice. Važan korak u tom smjeru bilo bi ukidanje ograničenja za spajanje obitelji, odnosno proširenje prava kojima se uređuje spajanje obitelji kako bi ih se učinilo manje restriktivnim.

- osigurava funkcionalni sustav azila. Svaka reforma Zajedničkog europskog sustava azila (CEAS) mora se temeljiti na ljudskim pravima, imati jasne ciljeve i ukloniti disfunkcionalnosti postojećeg sustava. Iako inicirane, izmjene CEAS-a nisu donesene i ostaje nejasno kada i kako će teći proces konačnog usvajanja različitih prijedloga u sljedećem sazivu Europskog parlamenta. No, svako održivo rješenje mora uključivati duboko preispitivanje Dublinskog sustava s trajnom podjelom odgovornosti i proceduralnim jamstvima za zaštitu tražitelja azila od kršenja temeljnih prava. Europski parlament, kao su-zakonodavac, trebao bi osigurati da svaka reforma CEAS-a štiti i širi, a ne smanjuje prava tražitelja azila i izbjeglica. Nužno je uspostaviti procedure kojima bi se osiguralo pravodobno iskrcavanje spašenih osoba s brodova te raspodjelu odgovornosti za njihov prihvata među državama članicama EU-a, a koje bi trebala omogućiti Europska komisija. Važno je koristiti mjere za sankcioniranje onih država članica koje krše ljudska prava i ne žele sudjelovati u raspodjeli odgovornosti.
- prestane sa štetnim suradnjama s vladama zemlja izvan EU, kojima se ugrožavaju životi, sigurnost i ljudska prava izbjeglica i migranata - poput Afganistana, Libije i Turske, kao i da se pruža solidarna podrška Europske unije spram zemalja na balkanskoj ruti (BiH, Srbija, Makedonija). EU treba učvrstiti svoju ulogu u rješavanju stvarnih uzroka prisilnog raseljavanja, uključujući sukobe, odsustvo sigurnosti, društveno nasilje i represiju, podržavajući trajna rješenja kako bi se spriječilo raseljavanje i skratilo trajanje. EU može podržati druge zemlje i regije u izgradnji sustava azila i prihvatnih kapaciteta, no to ujedno znači i da se od EU očekuje da razvija i unapređuje sustav i na svom teritoriju, a ne da ga izvozi u države izvan svojih granica.
- smanji i ograniči nadležnosti Frontexa i uspostavi efikasni, nezavisni mehanizam nadzora postupanja na granicama. Brojna svjedočanstva i izvještaji govore o kršenjima prava ljudi na kopnenim i morskim granicama, a statistika broja umrlih potvrđuje nepropusnost granica i nemogućnost sigurnog ulaska. Nužno je osigurati mehanizme nadzora te promptno reagiranje na svako utvrđeno protupravno postupanje. Također, važno je osigurati da ne dođe do zakonskog smanjenja prava i legalizacije neprihvatljivih, nasilnih i dehumanizirajućih praksi.
- usmjeri sredstva u integraciju i mjere za uključivanje i osiguravanje jednakih šansi, a smanji ulaganje sredstava u opremanje granica i povratke migranata u tzv. treće zemlje. Europski parlament mora odigrati ključnu ulogu kako bi osigurao dostatnu razinu financiranja za dostojanstvene uvjete života osoba koje se useljavaju te da se od država članica zahtijeva da ga utroše kao potporu toj svrsi tijekom i nakon sljedećeg zakonodavnog razdoblja.